บทที่ 3
ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้มีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้ คือ

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาการวิเคราะห์ธุรกิจร้านกาแฟสด ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา ได้ดังนี้

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากกรอบแนวคิดข้างต้นสามารถอธิบายรายละเอียดได้ว่าในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาด้านการลงทุนของธุรกิจร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาถึงรูปแบบการลงทุน การจ้างงาน และการตลาดของธุรกิจร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง ต้นทุนของธุรกิจร้านกาแฟสด แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก และค่าใช้จ่ายในการขายและดำเนินงาน (2) ผลตอบแทนของธุรกิจร้านกาแฟสด ประกอบด้วย รายได้จากการขายกาแฟสด นอกจากนี้ยังทำการศึกษาพฤติกรรมในการใช้บริการร้านกาแฟสดของผู้บริโภค เช่น วัตถุประสงค์ในการใช้บริการร้านกาแฟสด ประเภทกาแฟสดที่บริโภค และค่าใช้จ่ายในการบริโภคต่อครั้ง เป็นต้น

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ประการแรก การศึกษารูปแบบการลงทุน การจ้างงาน และการตลาดของธุรกิจร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง ประการที่สอง ทำการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ใช้บริการร้านกาแฟสด ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และประการที่สาม การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนธุรกิจร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง ดังนั้น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ

1. การศึกษารูปแบบการเงินลงทุน การจ้างงาน และการตลาดของธุรกิจร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง และการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนธุรกิจกาแฟสดแห่งหนึ่ง โดยการสอบถามผู้ประกอบการร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
2. การศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้บริการร้านกาแฟสดโดยทั่วไปและครั้งนี้ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 141,361 คน (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2554)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรม ทำการคัดเลือกจากประชากรที่ใช้ในการศึกษา โดยคำนวณจำนวนตัวอย่างตามแนวคิดของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 มีสูตรการคำนวณดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน ขนาดของประชากร
e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ = 0.10

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) ได้ดังนี้

$$n = \frac{141,361}{1+141,361(0.10)^2}$$

$$= 99.92$$

จากการคำนวณจะได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 100 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากผู้ที่มาใช้บริการร้านกาแฟสด บนถนนนิมมานเหมินทร์ ถนนศิริมังคลาจารย์ และถนนสวนดอก ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยทำการสอบถามทั้งทางด้านรูปแบบในการลงทุน ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนธุรกิจกาแฟสด ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ใช้บริการร้านกาแฟสด ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่นั้นแบบสอบถามมี 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการร้านกาแฟสด ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ต่อเดือน

2. พฤติกรรมในการบริโภคกาแฟสดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการใช้บริการร้านกาแฟ ประเภทของกาแฟสดที่นิยมบริโภค เค้กหรือขนมปังที่บริโภคร่วมกับกาแฟสด ร้านกาแฟสดที่นิยมใช้บริการ เหตุผลในการบริโภคกาแฟสด ความถี่ในการใช้บริการร้านกาแฟ บุคคลที่ร่วมใช้บริการร้านกาแฟ ช่วงเวลาที่นิยมใช้บริการร้านกาแฟสด และค่าใช้จ่ายในการบริโภคกาแฟสด

3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของธุรกิจกาแฟสดจากผู้ประกอบการร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใช้บริการร้านกาแฟสด ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาจากเอกสาร ประกอบกับการค้นคว้าข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3.5 ข้อสมมติที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของธุรกิจร้านกาแฟสดมีข้อสมมติในการศึกษา ดังนี้ คือ

1. ข้อสมมติด้านต้นทุน มีดังนี้ คือ

- การลงทุนธุรกิจร้านกาแฟสด เป็นการลงทุนโดยนำเงินสดของผู้ประกอบการมาลงทุนทั้งหมด ไม่มีการกู้เงินจากสถาบันการเงิน ฉะนั้นจึงไม่มีดอกเบี้ยจ่ายในการวิเคราะห์ต้นทุน
- กรณีธุรกิจร้านกาแฟสด ใช้ขนาดพื้นที่ประมาณ 50 ตารางเมตร สัญญาเช่า 10 ปี ซึ่งจำหน่ายกาแฟสด เครื่องดื่มอื่นๆ เช่น ชา โกโก้ น้ำผลไม้ รวมถึงเบเกอรี่ มีจำนวน 26 ที่นั่ง
- ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา 10 ปี คือ 2554 – 2563 เนื่องจากการสอบถามผู้ประกอบการร้านกาแฟได้ข้อมูลว่า ธุรกิจร้านกาแฟส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจภายในระยะเวลา 10 ปี
- เงินเดือนพนักงานร้านกาแฟสด มีการจ้างพนักงาน 4 คน โดยมีการปรับให้เงินเดือนพนักงานประจำ 2 คนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ทุกปี
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายส่วนนี้มีการปรับเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ทุกปี
- อายุการใช้งานของสินทรัพย์ เช่น เครื่องชงกาแฟ เครื่องบดกาแฟ ใช้งาน 10 ปี

2. ข้อสมมติด้านผลตอบแทน มีดังนี้ คือ

กำหนดให้ผลตอบแทนจากการจำหน่ายกาแฟสด และเครื่องดื่มอื่นๆ เช่น ชา โกโก้ น้ำผลไม้ และเบเกอรี่ จากการสอบถามร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง ได้ข้อมูลยอดขายในปี 2552-2553 และในนี้สามารถประมาณการยอดขายในปี 2554 ได้จากการหายอดขายเฉลี่ยของปี 2552 และ 2553 และกำหนดให้ยอดขายในปี 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ของยอดขายเฉลี่ยปี 2552 – 2553

3. ข้อสมมติด้านอัตราดอกเบี้ยหรืออัตราคิดลด (Discount Rate) มีดังนี้ คือ

กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยคิดลดคือร้อยละ 7.935 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี (Minimum Retail Rate: MRR) โดยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ 5 แห่ง คือ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารทหารไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 25 สิงหาคม 2554)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การประเมินต้นทุนและผลตอบแทน

ก) การวิเคราะห์ต้นทุนของโครงการโดยต้นทุนของร้านกาแฟสดสามารถแบ่งได้ 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก และค่าใช้จ่ายในการขายและดำเนิน โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก เป็นจำนวนเงิน 990,000 บาท ซึ่งเงินจำนวนนี้ประกอบด้วย ค่าก่อสร้างร้าน ออกแบบ และตกแต่งสถานที่ ค่าเครื่องชงกาแฟ เครื่องบดเมล็ดกาแฟ ค่าสาธารณูปโภคพื้นฐาน ค่าอุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น เครื่องแคชเชียร์ โทรศัพท์ อุปกรณ์ต่างๆ ภายในสำนักงาน อุปกรณ์เครื่องเสียง อุปกรณ์เครื่องครัว ค่าจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกและเครื่องตกแต่งต่างๆ เช่น เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น เฟอร์นิเจอร์

2. ค่าใช้จ่ายในการขายและดำเนินงาน คือ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทั่วไปและค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อให้ร้านสามารถดำเนินการขายไปได้ตามปกติ ซึ่งจะเกิดขึ้นทุกปี ได้แก่ ค่าวัตถุดิบและการส่งเสริมการขาย เงินเดือนพนักงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- ค่าวัตถุดิบและการส่งเสริมการขาย ของร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง เป็นค่าวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายด้านการส่งเสริมการขาย เช่นโฆษณาและประชาสัมพันธ์

- เงินเดือนพนักงาน ได้แก่ เงินเดือนผู้จัดการร้าน 1 คน ทำหน้าที่ให้บริการลูกค้า จัดซื้อวัตถุดิบ วิเคราะห์ต้นทุนและรายได้จากการขาย รับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในร้าน พนักงานประจำชงเครื่องดื่ม 1 คน ทำหน้าที่ชงเครื่องดื่ม ซึ่งมีความชำนาญในการชงเครื่องดื่มเป็นอย่างดี และให้บริการลูกค้า พนักงานชั่วคราว (โดยทำงานเป็นรายชั่วโมง) อีก 2 คน ทำหน้าที่ให้บริการลูกค้าและดูแลความสะอาดทั่วไป โดยพนักงานชั่วคราว 2 คนนี้จะผลัดเปลี่ยนกันมาทำงาน คนที่ 1 ทำงานตั้งแต่ 09.00 น. ถึง 14.00 น. คนที่ 2 ทำงานตั้งแต่เวลา 16.00 ถึง 20.00 น.

- ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เช่น ค่าเช่าพื้นที่ ค่าใช้จ่ายในการสื่อสาร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา

- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

- ค่าวัสดุสิ้นเปลืองเช่น กระดาษสำหรับเครื่องเก็บเงิน อุปกรณ์เครื่องเขียน เป็นต้น ซึ่งค่าวัสดุสิ้นเปลืองคำนวณมาจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในเดือนแรกของการเปิดร้านกาแฟสด

ข) การวิเคราะห์ผลตอบแทนของธุรกิจร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง

การศึกษาในครั้งนี้กำหนดให้ปี พ.ศ.2554- 2563 เป็นปีที่ 1-10 ตามลำดับ ผลตอบแทนหาได้จากการจำหน่ายกาแฟสด และเครื่องดื่มอื่นๆ เช่น ชา โกโก้ น้ำผลไม้ และเบเกอรี่ จากการสอบถามร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง ได้ข้อมูลยอดขายจริงในปี 2552-2553 ดังตารางที่ 5 มาประมาณยอดขายในปี 2554 ซึ่งหาได้โดยนำเอายอดขายจริงใน ปี 2552-2553 มาคำนวณหายอดขายเฉลี่ย ในปี 2554 ซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ค) การวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Analysis)

เกณฑ์ในการตัดสินใจลงทุน ดังนี้

1. มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (Net Present Value: NPV) โครงการที่เหมาะสมกับการลงทุนนั้นควรมีค่าปัจจุบันสุทธิมากกว่า 0 หมายความว่า มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับมากกว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่าย

$$NPV = \sum_{t-0}^{n} \frac{B_t - C_t}{(1+i)^t}$$

โดยที่ B_t = มูลค่าผลตอบแทนในปีที่ t

C_t = มูลค่าของต้นทุนในปีที่ t

i = อัตราคิดลดร้อยละ 7.935 ต่อปี

t = ปีของโครงการ คือ ปีที่ 0, 1, 2, 3, ..., 10

n = อายุของโครงการทั้งสิ้น คือ 10 ปี

2. อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR) ที่เหมาะสมต่อการลงทุนควรมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในปัจจุบัน

$$\sum_{t-0}^{n} \frac{B_t - C_t}{(1+r)^t} = 0$$

ดังนั้น r ในสูตร คือ IRR

โดยที่ B_t = ผลตอบแทนในปีที่ t

C_t = ต้นทุนในปีที่ t

t = ปีของโครงการ คือ ปีที่ 0, 1 2, 3, ..., 10

n = อายุของโครงการทั้งสิ้น คือ 10 ปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3. อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit–Cost Ratio : B/C Ratio) ที่เหมาะสมต่อการลงทุนควรมีค่ามากกว่า 1

$$\text{B/C Ratio} = \frac{\text{PV of benefits}}{\text{PV of costs}} = \frac{\sum_{t=1}^{n} \frac{B_t}{(1+i)^1}}{\sum_{t=1}^{n} \frac{C_t}{(1+i)^1}}$$

เมื่อ B_t = ผลตอบแทนในปีที่ t

C_t = ต้นทุนในปีที่ t

i = อัตราคิดลดร้อยละ 7.935

t = ปีที่ของโครงการ คือ ปีที่ 0, 1, 2, 3, ..., 10

n = จำนวนปีของโครงการทั้งสิ้น คือ 10 ปี

ง) การวิเคราะห์ความไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ (Sensitivity Analysis)

หัวข้อนี้ทำการศึกษาว่า เมื่อต้นทุนหรือและผลตอบแทนจากการลงทุนในธุรกิจร้านกาแฟสดแห่งนี้เปลี่ยนแปลงไปจะมีผลกระทบต่อมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนอย่างไรบ้าง การวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การใช้ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินที่ได้จากการสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งเป็น 3 กรณี คือ

กรณีที่ 1 เมื่อค่าใช้จ่ายในการขายและดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ส่วนผลตอบแทนคงที่

กรณีที่ 2 เมื่อผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 ส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและดำเนินงานคงที่

กรณีที่ 3 เมื่อค่าใช้จ่ายในการขายและดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ10 และ ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10

ส่วนที่ 2 การใช้ข้อมูลด้านต้นทุนของธุรกิจร้านกาแฟสด โดยการสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจร้านกาแฟสดแห่งหนึ่ง ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ แต่ผลตอบแทนทางการเงินของธุรกิจร้านกาแฟสดจะประเมินจากพฤติกรรมในการบริโภคกาแฟสดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะแสดงรายละเอียดในบทที่ 4

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3.6.2 การศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้บริการร้านกาแฟสด ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

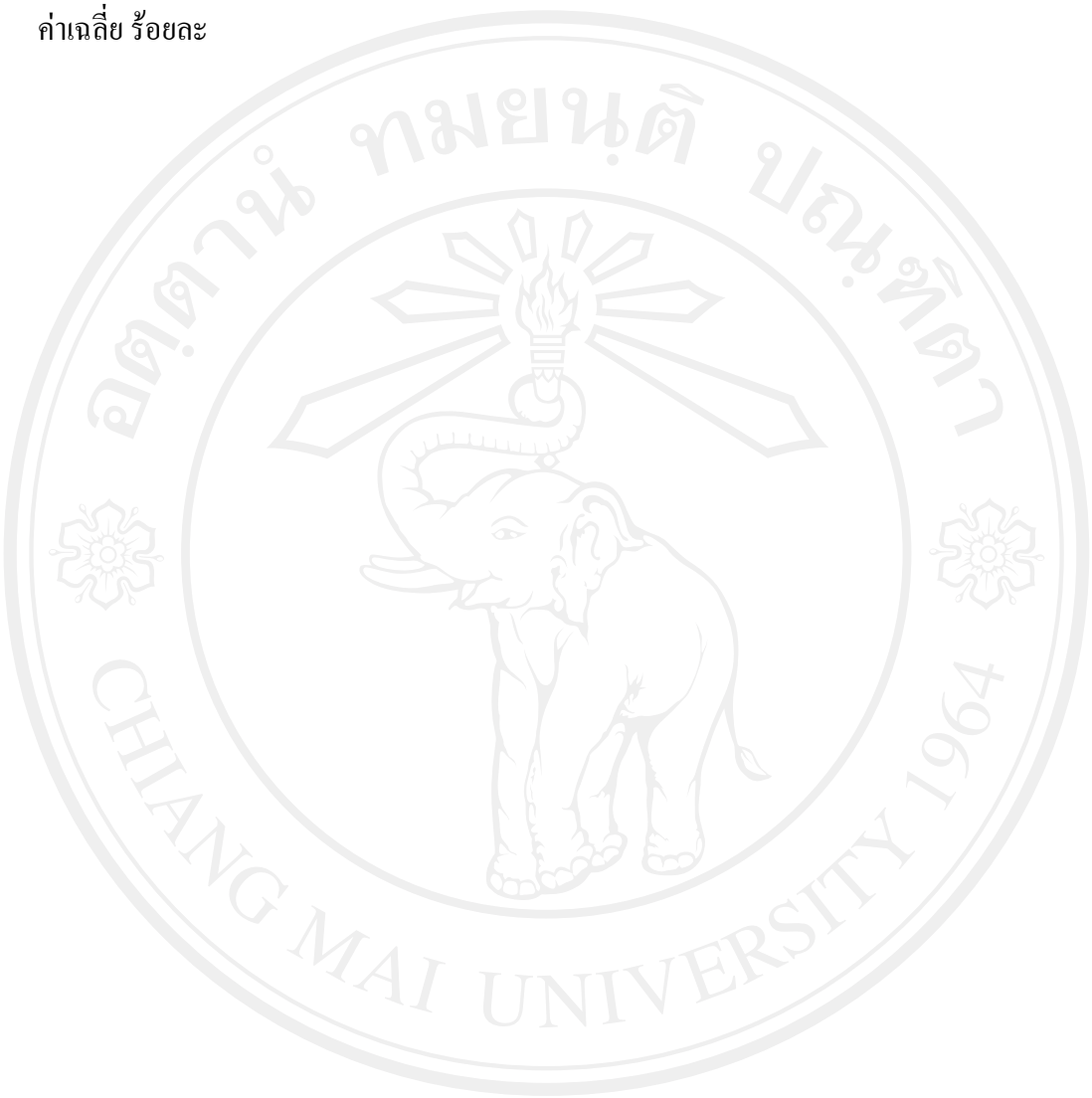

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved